

ŽRTVOSLOVLJE

Sjećanje na žrtve

Stopama pobijenih, glasilo Vicepostulature postupka mučeništva Fra Leo Petrović i 65 suobraća, 1 (4), 2010.

Istajući prethodne brojeve časopisa smatrao sam da je o časopisu STOPAMA POBIJENIH potrebno sve više i više govoriti i pisati, a u to me uvjerio i najnoviji broj časopisa. Upravo zato potrebno je još jednom naglasiti riječi glavnoga urednika fra Miljenka Stojića. Urednik poziva na suradnju, gdje ističe: „Vrijedno je spomenuti i raspisani natječaj o djelima koja mogu biti iz područja duhovnosti, književnosti, slikarstva, kiparstva, znanosti, novinarstva ili multimedija.“ Osim toga upućen je i poziv čitateljima na suradnju: „Rubrike su se prilično ustale pa nije teško shvatiti koja grada dolazi u obzir.“ Adresa uredništva: Vicepostulatura, Trg sv. Ante 1, 88320, Ljubuški-Humac, BiH.

Nakon uvodne riječi glavnoga urednika Miljenka Stojića, slijedi niz vrlo interesantnih, pa i iznenađujućih podsjetnika, svjedočenja, razgovora... koji sve više i više otkrivaju nešto što nam nije bilo poznato, ili smo samo šaptom govorili. Posebno je vrijedno istaknuti da je u prigodi proslave 800. obljetnice utemeljenja Franjevačkog reda 6. listopada 2009. održan znanstveni simpozij pod naslovom „Franjevci i Hercegovina“. Govorilo se o povijesti, stradanjima, poslanjima, o književnosti i drugim pokušajima franjevac, reda koji je vrlo cijenjen u Hercegovini, ali i izvan tog dijela gdje žive Hrvati. O značenju tog skupa najbolje govori podatak da je pedesetak znanstvenika, poznavatelja franjevaca, ali i franjevaca, govorilo na simpoziju. Mnogi nisu poznato da su franjevci još za života svetoga Franje stigli na hrvatske prostore u Bosni i Hercegovini. Pored niza drugih podataka koji su se čuli na simpoziju, posebno je istaknuti i to da su početci visokog

školstva na hercegovačkim prostorima djelovalo franjevaca koji su utemeljili Franjevačku teologiju još 1895. godine. I još nešto treba reći, a to je da je na simpoziju predstavljena poštanska spomen-marka posvećena 800. obljetnici franjevačkog reda. Čitanjem priloga u časopisu stalno se vraćamo mislima i pogledom na drugu stranicu časopisa. Promatramo fotografije 66 svećenika franjevaca koji su nestali u vremenu od 1942. do 1945. godine. Svi su oni pobijeni diljem Hercegovine, Hrvatske i na Križnom putu. Svi su oni, kao i brojni drugi franjevci, pali kao partizanske žrtve. To vrijedi naglasiti jer je i Radoslav Glavaš njihova žrtva, a u sjećanju na tog franjevca obilježena je i 100. obljetnica njegova rođenja. „Moja obitelj zbog straha dugo nije govorila o ujakovoj likvidaciji“, naslov je objavljenog dijela razgovora s Ljubom Jurčićem, istaknutim hrvatskim političkim djelatnikom. Razgovor je vođen povodom pokopa fra Maksimilijana Jurčića. Između ostaloga, Ljubo Jurčić je izjavio: „Kod mene je humanost na prvome mjestu i ponosan sam što sam Hrvat. Odgojen sam u Crkvi i bio sam kum više od 100 puta.“

U nizu vrlo interesantnih i vrijednih naše pozornosti, svakako je i razgovor koji je vodio književnik Krešimir Šego s fra Dragom Brglezom, župnikom župe sv. Jurja u Đurmancu. Znakovit je naslov razgovora: „Osluhni moju poruku upućuju duše pokojnika.“ Tako još vlada strah pa ljudi teško još uvijek govore o zločinima nad ljudima s Križnoga puta, iz ovoga razgovora čitatelji će doznati mnoge pojedinosti koje otkrivaju zločine u Maceljskoj šumi.

Teška i bolna su sjećanja i uspomene na sve ono što se događalo tijekom i neposredno nakon II. svjetskoga rata. Brojni franjevci, ali i ne samo oni, već i drugi svećenici, zarobljeni vojnici, žene, stari i djeca pobijeni su pretežno na Križnom putu. Od Bleiburga, Tezna i raznim jamama, kao Jazovka, u Maceljskoj šumi, u Ljubuškom, Širokom Brijegu, Ključu Brdovečkom i na drugim mjestima, trunu ostatci ljudi kojima treba podignuti spomenike, jer to je ono jedino što još možemo za njih učiniti. A možda i nije jedino. To nam pokazuje, na to nas upućuje časopis *Stopama pobijenih* i njegov glavni urednik fra Miljenko Stojić. Jedan od brojnih primjera kako se možemo odužiti ljudima koji su neudžni izgubili živote, nalazimo na posljednjoj stranici časopisa. To su učinili Predrag Kordić pjesmom „Hrvatska“, zatim Petar Vulčić stihovima „Pred križem hrvatskoga svećenstva“ i fra Umberto Lončar u poruci mrtvom bratu ubijenom godine 1945. Brojni drugi članci, zatim naslovna i zadnja stranica slikovito nas i bolno podsjećaju na dane kada su svojim životima brojni rodoljubi platili svoju ljubav za Domovinu i Crkvu.

k

Branko PILAŠ

Zahvaljujemo pretplatnicima, podupirateljima, darovateljima

OŠ Dr. S. Ilijaševića, Oriovac
Milan Lončarić, Pogrebno poduzeće, Zagreb
Petar Lovrić, Zagreb
Županijski muzej, Šibenik
Biskupija varaždinska - Rkt. župni ured Sv. Juraj, Đurđevac
Rkt. župa Sv. Franje Ksaverskog, Kloštar Podravski
Marko Bošković, Ilidža
Prof. dr. Zdravko Kapović, Zagreb
Župni ured Kraljica Svete Krunice, Cabuna
Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Zagreb
Marija Kutle, Zagreb

Anton Novak, Zagreb
Rkt. župni ured Sv. Duh, Tisno
Rkt. župni ured Rodejce BDM, Gornji Labin, Labin
Ante Čarapina, Zagreb
Goran Rogalo, Zagreb
Tomislav Bumbak, Novska
Ivan Jujnović, Šine-Split, Split
Edo Mihovilović, Rava, otok Rava
Djelatnik d.o.o., Vinkovci
Stjepan Kovačević, Voloder
Don Ante Skračić, Šibenik
Dubravko Škunca, Novi Zagreb
Udruga „Žrtve za Hrvatsku“, Osijek

TRAŽIMO DAROVATELJE PRETPLATA ZA GODINU 2010. i 2011.

U Bosni i Hercegovini

OŠ Bijakovići, Bijakovići
Srednja škola Busovača, Busovača
OŠ Busovača, Busovača
OŠ Crnići, Crnići
Srednja škola Čapljina, Čapljina
OŠ Čapljina, Čapljina
Srednja škola Čitluk, Čitluk
OŠ Čerin, Čerin
OŠ Domaljevac, Domaljevac
OŠ Donja Mahala, Donja Mahala
OŠ Dubravica, Dubravica
OŠ Glogarica, Glogarica
OŠ Gračac, Gračac
OŠ Gromiljak, Gromiljak
OŠ „Ruder Bošković“, Grude
OŠ Kaonik, Kaonik
OŠ Lepenica, Lepenica
Srednja ekonomska škola, Livno
OŠ fra Lovre Karaula, Livno
OŠ „Ivan Goran Kovačić“, Livno
Srednja strukovna škola, Ljubuški
Srednja strojarstva

škola Fausta Vrančića, Mostar
Srednja građevinska škola Jurja Dalmatinca, Mostar
Srednja elektrotehnička škola Ruđera Boškovića, Mostar
OŠ Bartola Kašića, Mostar
OŠ Ilije Jakovljevića, Mostar
Srednja ekonomska škola Joze Martinovića, Mostar
Pravni fakultet, Mostar
Ekonomski fakultet, Mostar
OŠ Ivana Gundulića, Mostar
Strojarski fakultet, Mostar
Srednja turističko-ugostiteljska škola, Mostar
Agronomski fakultet, Mostar
OŠ Novi Šeher, Novi Šeher
OŠ Vidovice, Orašje
OŠ Oštra Luka Bok, Orašje Bok
OŠ „Stjepan Radić“, Prisoje, Tomislavgrad
Srednja škola Prozor, Prozor
OŠ Ravno, Ravno
OŠ fra Jerolima Vladića, Ripci
OŠ fra Stipana Vrljića, Sovići
OŠ Stojkovići, Stojkovići
OŠ „August Šenoa“, Široki Brijeg

OŠ Tolisa, Tolisa
OŠ „Mijo Čujić“, Tomislavgrad
Srednja strukovna škola, Tomislavgrad
OŠ Ivana Mažuranića, Tomislavgrad
OŠ fra Filipa Lastrića, Vareš
OŠ Frane Dalliera, Vir
OŠ Višići, Višići
OŠ Žepče, Žepče
Srednja škola Žepče, Žepče

U Boki kotorskoj

Pjesničko društvo Sv. Jeronim, Herceg Novi
Pjevački zbor Sv. Matej, Dobrota
Pjevački zbor Sv. Ane, Bijela

U Bačkoj

Župni ured Đurđin Zvonik, Subotica
Rukovet, Subotica
Franjevački samostan, Bač
HKUD Bunjevačko kolo, Subotica
Radio Subotica, Subotica
Pučka kasina, Subotica
Hrvatsko akademsko društvo, Subotica
Demokratski savez Hrvata, Subotica
Matica hrvatska, Subotica
Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost, Subotica

HRVATSKA KULTURNA ZAKLADA
HKZ - HRVATSKO SLOVO d.o.o.

Umirovljenicima i studentima odobravamo dodatni popust od 5% na sve vrste preplate

IME I PREZIME III NAZIV TVRKE	_____
MATIČNI BROJ/OIB	_____
TELEFON	_____
UJICA I BROJ	_____
POŠTA I GRAD	_____
Prekrižite broj mjeseci na koji se želite pretplatiti	_____
4 1 5 4 1 5 4 1 5 4 1 5 4 1 5 4 1 5 4 1 5 4	_____
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12	_____
Mjesečna preplata (4 ili 5 brojeva)	33,00 kn
Trojnjevačna preplata (13 brojeva)	100,00 kn
Polugodišnja preplata (26 brojeva)	200,00 kn
Godišnja preplata (52 broja)	400,00 kn
Godišnja preplata:	115 EUR
• za europske zemlje	225 USD
• za prekomorske zemlje	

Domaće pretplate doznačite na žiro račun: 2340009-1100149615 kod Privredne banke d.d., Zagreb, s naznakom za Hrvatsko slovo

Devizne pretplate doznačite na žiro račun

IBAN

HR31 2340 0091 1001 49615

SWIFT:PBZGHR2X 575186

kod Privredne banke d.d., Račkoga 6, Zagreb, s naznakom za Hrvatsko slovo

Porezni broj: 1364294, OIB 01074627909

Pretplatni listić i kopiju uplatnice pošaljite na adresu:

HKZ-Hrvatsko slovo d.o.o., Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb
telefoni: 01/4814 965; 6190 112, fax.: 01/6190 111; e-mail: hkz1@zg.htnet.hr

Pretplatu možete uplatiti i čekom ili gotovinski na blagajni ravateljstva Hrvatskog slova. Ako je došlo do promjene Vaše adrese ili naziva, molimo Vas da nas o tome obavijestite.